

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Periodiek beeld opsporing

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
1	Opzet periodiek beeld	5
1.1	Wat is een periodiek beeld opsporing?	5
1.2	Welke informatie is hiervoor gebruikt?	5
1.3	Op welke manier is het beeld opgebouwd?	6
2	Ontwikkeling opsporing	7
2.1	Wat was de ambitie van de politie?	7
2.2	Wat is de afgelopen jaren gerealiseerd?	7
2.3	Wat zeggen de cijfers?	8
3	Bevindingen onderzoeken	9
3.1	Hoe bestuurt de politie de opsporing?	9
3.2	Hoe wordt de opsporingscapaciteit benut?	10
3.3	Hoe is de politiemedewerker opgeleid?	11
3.4	Wat betekent dit voor de maatschappij?	11
3.5	Wat zijn de laatste ontwikkelingen?	12
4	Conclusie en aanbevelingen	13
4.1	Wat is het oordeel van de Inspectie?	13
4.2	Wat moet er gebeuren?	14
	Bijlagen	
I	Toelichting begrippen	16
II	Ontwikkeling planvorming	18
III	Overzicht cijfers	20
IV	Afkortingen	25

Voorwoord

In 2013 is de politie gestart met de vorming van de nationale politie. Een centraal onderdeel hiervan was de personele reorganisatie. Deze had een forse impact op de politieorganisatie en haar medewerkers. Eind 2017 is de vorming formeel afgerond. Vanaf dat moment heeft de politie zich gericht op het verder in evenwicht brengen van de bezetting en de formatie en het doorontwikkelen van de organisatie.

Tussen 2018 en begin 2019, voerde mijn Inspectie vier onderzoeken uit naar de opsporing: 'Selectie en toewijzing in de opsporing', 'Intelligence in de opsporing', 'Jaarbeeld Politieonderwijs' en 'Besturing van de opsporing'. De resultaten van deze onderzoeken zijn gebruikt bij het opstellen van dit periodiek beeld opsporing.

De rapporten 'Selectie en toewijzing in de opsporing', 'Intelligence in de opsporing' en 'Jaarbeeld Politieonderwijs' zijn - na wederhoor - vastgesteld en begin 2019 met de politie gedeeld. Hiermee beoogt de Inspectie de politie in de positie te brengen om tijdig (bij) te sturen. In juni is het Jaarbeeld Politieonderwijs met beleidsreactie van de minister van Justitie en Veiligheid is gepubliceerd. Er is geen separaat rapport voor de 'Besturing van de opsporing'. De resultaten van dit onderzoek zijn in dit periodieke beeld verwerkt. Dit periodiek beeld is vooral concluderend van aard en is bedoeld om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van de opsporingstaak van de politie. Eén van de drie belangrijke hoofdtaken.

In dit periodieke beeld opsporing constateert de Inspectie dat de politie haar uitgangspunten ten aanzien van de opsporing nog niet of ten dele heeft gerealiseerd. De opsporing richt zich in eerste instantie begrijpelijkerwijs op incidenten. Door de enorme capaciteitsinspanning die daarmee is gemoeid, komt de probleemgestuurde opsporing en daarmee de aanpak van ondermijning en de georganiseerde criminaliteit in beperkte mate van de grond. Het is noodzakelijk dat de politie met het Openbaar Ministerie de opsporing de komende jaren verder ontwikkelt.

Uit de aan het periodiek beeld ten grondslag liggende rapporten blijkt voorts dat de nationale politie de komende jaren verder dient te investeren in de ontwikkeling van het vakonderwijs op het gebied van de opsporing en een gedegen intelligencefunctie. Daarnaast moet de samenwerking tussen de recherche en de intelligence worden versterkt.

De komende jaren zal mijn Inspectie de ontwikkelingen in de opsporing nauwgezet blijven volgen en daarover rapporteren.

J.G. Bos
Inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid

1

Opzet periodiek beeld

1.1 Wat is een periodiek beeld opsporing?

De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) houdt toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering door de politie. De Inspectie bekijkt hiertoe de hoofdtaken van de politie, te weten de opsporing, handhaving en noodhulp. In dit rapport komt de opsporingstaak van de politie in beeld. De komende periode komen de andere taken afzonderlijk aan bod.

In dit periodiek beeld opsporing koppelt de Inspectie de uitkomsten van haar toezicht aan kansen en risico's voor het functioneren van de opsporing in de toekomst. Met het periodiek beeld beoogt de Inspectie de minister en de korpschef aanbevelingen mee te geven voor de verdere ontwikkeling van de opsporingstaak.¹

1.2 Welke informatie is hiervoor gebruikt?

Bij het opstellen van het periodiek beeld opsporing is gebruik gemaakt van de resultaten van de volgende door de Inspectie uitgevoerde onderzoeken in 2018:

- **Selectie en toewijzing in de opsporing.** De researchcapaciteit is beperkt. De politie moet de opsporingscapaciteit daarom efficiënt inzetten. In dit onderzoek bekeek de Inspectie in hoeverre dit in de praktijk daadwerkelijk gebeurt. De Inspectie concludeerde daarbij dat de politie zich inzet om maatschappelijk relevante en/of kansrijke zaken te selecteren voor opsporing en toe te wijzen aan onderdelen en medewerkers die daarvoor voldoende expertise en gelegenheid hebben. Tevens concludeerde de Inspectie dat de politie een deel van de relevante zaken niet (goed) oppakt omdat er niet goed wordt gestuurd op het selectie- en toewijzingsproces en de behandelcapaciteit schaars is. Dit rapport is na wederhoor vastgesteld en begin 2019 met de politie gedeeld en zal met dit periodiek beeld openbaar worden gemaakt.
- **Intelligence in de opsporing.** Intelligence is essentieel om grip te krijgen op de georganiseerde criminaliteit en richting te geven aan een probleemgerichte aanpak. In dit onderzoek bekeek de Inspectie de bijdrage van intelligence aan de opsporing. De Inspectie concludeerde in haar onderzoek dat de recherche en het OM in beperkte mate gebruik maken van intelligence om te bepalen welke potentiële

¹ Inspectie Justitie en Veiligheid (2017), Toezicht dat er toe doet. Koers Inspectie Justitie en Veiligheid 2020.

zaken de samenleving het meest ontwrichten en welke tactiek opportuun en efficiënt is. Daarmee komt de probleemgerichte aanpak bij de opsporing beperkt van de grond en leveren intelligenceproducten een beperkte bijdrage aan de opsporing. Dit rapport is na wederhoor vastgesteld en begin 2019 met de politie gedeeld en zal met dit periodiek beeld openbaar worden gemaakt.

- **Jaarbeeld Politieonderwijs.** Het jaarbeeld reflecteert op de bevindingen van de twaalf onderzoeken naar de kwaliteit van het politieonderwijs. In 2018 richtte het toezicht Politieonderwijs zich op de opleidingen op het terrein van de opsporingstaak.
In dit onderzoek concludeerde de Inspectie dat de politie haar ambities rond de opsporing en haar strategische personeelsplanning niet, beperkt of pas laat omzet in een behoeftestelling aan de Politieacademie. Hierdoor is het voor de Politieacademie niet mogelijk om actueel en kwalitatief goed politieonderwijs aan te bieden dat aansluit op de praktijk. Dit rapport is na wederhoor vastgesteld en in juni met een beleidsreactie van de minister gepubliceerd.²
- **Besturing van de opsporing.** De politie wil de opsporing optimaliseren. In dit onderzoek bekeek de Inspectie op welke manier de korpsleiding en portefeuillehouder opsporing hier binnen de politie invulling aan geven. De Inspectie concludeerde daarbij dat de politie binnen de opsporing niet standaard evaluaties uitvoert en geen kwaliteitssysteem hanteert. Daarbij zijn er veel verschillende lokale werkwijzen binnen de opsporing. De resultaten van het project besturing in de opsporing zijn in dit periodiek beeld verwerkt.

In dit periodiek beeld maakt de Inspectie tevens gebruik van CBS-cijfers³ en de voortgangsberichten die de minister van Justitie en Veiligheid naar de Tweede Kamer heeft verstuurd.

1.3 Op welke manier is het beeld opgebouwd?

Het periodiek beeld beschrijft in hoofdstuk 2 de ambitie van de politie, de werkzaamheden die de politie in het kader van de vorming van de nationale politie voor de opsporing heeft verricht en ten slotte de cijfers met betrekking tot de opsporing. Hoofdstuk 3 gaat in op de bevindingen van de Inspectieonderzoeken. Hoofdstuk 4 geeft het oordeel van de Inspectie weer. Ook geeft zij daarin een aanzet voor vervolgstappen.

Het periodiek beeld hanteert een aantal voor de opsporing specifieke begrippen. Bijlage 1 geeft een toelichting op deze begrippen.

² Ministerie van Justitie en Veiligheid (2018), Ontwikkelingen in politieonderwijs, Jaarbeeld Politieonderwijs 2018 met beleidsreactie, reactie motie Den Boer.

³ Zie: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83648NED/table?ts=1565706404466>

2

Ontwikkeling opsporing

2.1 Wat was de ambitie van de politie?

Bij de vorming van de nationale politie verwoordde de politie in haar ambitie dat de nationale politie moet leiden tot betere politiestatistiek, een groter vertrouwen van de burgers in de politie en een korps dat als eenheid functioneert. Zij heeft hierbij de volgende uitgangspunten opgesteld:⁴

- De capaciteitsverdeling binnen de politie tussen de basispolitiezorg en de opsporing blijft gelijk aan de situatie in het oude bestel.⁵
- De politie is één organisatie, de onderdelen werken goed met elkaar samen en functioneren als een eenheid. Er is sprake van eenheid van beleid op het gebied van sturing, taakuitvoering, dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening.
- Het korps heeft één informatiepositie en de informatieorganisatie is verbonden en verankerd met alle niveaus in de organisatie.
- Binnen het korps zijn heldere sturingslijnen en is duidelijk wie verantwoordelijk is voor de inzet en het optreden van de politiemedewerkers en het resultaat daarvan.
- De politie werkt zo veel mogelijk volgens gestandaardiseerde processen en op basis van kwaliteitscriteria, zonder afbreuk te doen aan de professionele ruimte van de medewerker en het noodzakelijke maatwerk voor specifieke taken.

2.2 Wat is de afgelopen jaren gerealiseerd?

Op 1 januari 2013 is de nationale politie formeel tot stand gekomen. Vanaf dat moment is direct gestart met de vorming van de basisteams en de districtelijke en regionale recherche (zie bijlage I). Tijdens de vorming van de nationale politie zijn de werkzaamheden doorgegaan.

Op 1 januari 2015 is de informatieorganisatie opgericht. Later dat jaar constateert de politie dat er problemen zijn bij de opsporing. Zo zijn er teveel vacatures bij de recherche en de informatieorganisatie en wordt de benodigde (parate) kennis niet

⁴ Nationale Politie (2012), Inrichtingsplan Nationale Politie.

⁵ Dit uitgangspunt is niet onderzocht. De Inspectieonderzoeken richtten zich in eerste instantie op de districts- en regionale recherche. Er is tevens onderzoekscapaciteit in de basisteams ondergebracht. Eenvoudig onderzoek valt hierbij onder de basispolitiezorg, is niet apart geormerkt en daardoor lastig te kwantificeren.

goed op peil gehouden.⁶ Vanaf dat moment besteedt de politie veel tijd aan het opstellen van plannen voor de opsporing (zie bijlage II).

Op 1 juli 2016 plaatst de politie haar medewerkers definitief op hun functie. In de eenheden is de operationele sterkte op dat moment voor gemiddeld 95% van de beschikbare formatie bezet.⁷ De specialistenfuncties op het gebied van intelligence, digitaal rechercheren, financieel rechercheren en forensische expertise zijn op dat moment echter onderbezet. Vanaf dat moment werkt de politie aan het in evenwicht brengen van de formatie en bezetting.⁸ In 2017 meldt de politie dat 92% van de beschikbare specialistenfuncties is gevuld.⁹

Eind 2017 is de basis van de nationale politie op orde en wordt de vorming formeel afgesloten.¹⁰

2.3 Wat zeggen de cijfers?

Het aantal geregistreerde misdrijven in Nederland is sinds de vorming van de nationale politie gedaald van ruim 1,1 miljoen in 2012 tot minder dan 800.000 in 2018.¹¹ Daarmee is het aantal misdrijven met 32,2% afgenomen. Deze daling van het aantal misdrijven wordt bevestigd door de Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor signaleert eveneens dat het aantal burgers dat slachtoffer is geworden van een misdrijf, afneemt.¹²

In dezelfde periode is het aantal opgehelderde misdrijven gedaald van ruim 300.000 in 2012 tot 191.000 in 2018, een afname van 37,9% (zie bijlage III).¹³ Daar de cijfers van 2017 en 2018 de voorlopige cijfers zijn, vraagt dit in een later stadium om nadere studie.

⁶ Ministerie van Justitie en Veiligheid (2018), Ontwikkelagenda Opsporing

⁷ Zie www.data.politie.nl. Dit is het dataportaal van de politie en bevat cijfers over geregistreerde criminaliteit, politiestatistiek en de bedrijfsvoering van de politie.

⁸ Ministerie van Justitie en Veiligheid (2017), Voortgangsbericht vorming nationale politie

⁹ Ministerie van Justitie en Veiligheid (2017), Voortgangsbericht vorming nationale politie

¹⁰ Inspectie Justitie en Veiligheid (2017), Validatie interne toets politie Basis op Orde

¹¹ Zie <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/>. Statline is de databank van het CBS. Het CBS biedt hier thematisch informatie aan over de Nederlandse economie en samenleving, waaronder informatie over de geregistreerde criminaliteit.

¹² Zie www.veiligheidsmonitor.nl. De veiligheidsmonitor is een terugkerend onderzoek onder burgers naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. Deze monitor wordt door het CBS in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en de politie uitgevoerd. Deze monitor is tot en met 2017 jaarlijks uitgevoerd. In 2018 heeft geen onderzoek plaatsgevonden.

¹³ De indicator ophelderingspercentage is in de Veiligheidsagenda 2015 – 2018 geïntroduceerd. De termen opgehelderd en opgelost worden vaak door elkaar heen gebruikt. Er is echter een groot verschil. De politie beschouwt een misdrijf als 'opgelost' indien een verdachte is veroordeeld. Om als 'opgehelderd' mee te tellen, is het voldoende als de politie van mening is dat een ter zake gehoorde verdachte dit misdrijf zou kunnen hebben gepleegd. (zie: Inspectie Veiligheid en Justitie, Betrouwbaarheid van de verantwoordingscijfers over woninginbraken, overvallen en straatroof, juni 2016)

3

Bevindingen onderzoeken

3.1 Hoe bestuurt de politie de opsporing?

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de inhoud van de opsporing (het wat). De politie is verantwoordelijk voor het opsporingsproces (het hoe). De politie hanteert hierbij als uitgangspunt dat er tussen de eenheden eenheid van beleid is op het gebied van de sturing, taakuitvoering, dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening (zie paragraaf 2.1).

De uitwerking van het gezag vindt primair lokaal plaats. Dit is voor een belangrijk deel bepalend voor de invulling van het politiewerk. Hierbij is er aandacht voor het lokale karakter van het politiewerk waardoor ook het opsporingsproces lokaal vorm krijgt. In de praktijk blijkt hierdoor een grote variëteit aan werkwijzen te zijn ontstaan. Zo zijn er verschillende vormen van stuurploegen binnen de eenheden voor de selectie van zwaardere zaken.¹⁴ De informatieorganisatie in de eenheden laat een soortgelijk beeld zien omdat deze organisatieonderdelen zich op verschillende manieren aan het ontwikkelen zijn.¹⁵ Deze variëteit aan werkwijzen sluit op zich aan op de aanbeveling van de commissie Evaluatie Politiewet 2012, dat de politie ruimte moet bieden voor flexibiliteit en 'maatwerk' binnen nationale kaders.¹⁶ Het is echter niet duidelijk binnen welke kaders deze ruimte wordt geboden. De Inspectie heeft hier al eerder aandacht voor gevraagd.¹⁷

Uit onderzoek van de Inspectie blijkt dat de politie haar werkzaamheden niet standaard evalueert. Dat blijkt onder andere uit het onderzoek Intelligence in de opsporing. De Inspectie constateert hierin dat samenwerking tussen de recherche en de informatieorganisatie niet is geëvalueerd. Doordat er geen integrale sturing over beide organisaties is aangebracht, bestaat het risico dat beide zich separaat doorontwikkelen. Van belang is dat de intelligence en de opsporingspraktijk in goede samenwerking met elkaar werken aan een gedeeld beeld met afspraken over de wijze van aanpak en sturing.

¹⁴ Inspectie Justitie en Veiligheid (2019), Selectie en toewijzing in de opsporing

¹⁵ Inspectie Justitie en Veiligheid (2019), Intelligence in de opsporing

¹⁶ Commissie Evaluatie Politiewet 2012 (2017), Evaluatie Politiewet 2012.

¹⁷ In het Vierde onderzoek vorming nationale politie (2015) waarbij het verder in werking brengen van de basisteams is onderzocht, adviseert de Inspectie: Maak duidelijk op welke punten de basisteams gehouden zijn aan uniformering, op welke punten zij bewegingsvrijheid hebben en wat daarbij de bandbreedte is. In het Vijfde onderzoek vorming nationale politie (2016) waarbij het onderzoeksproces in het basisteam en de districtsrecherche is onderzocht, adviseert de Inspectie: Schep kaders waarbinnen eenheden, in overeenstemming met door het bevoegd gezag geformuleerde prestaties, in de gelegenheid komen om op basis van lokale omstandigheden hun werkzaamheden in te richten en breng de werkingsdocumenten hiermee in overeenstemming.

Door een gebrek aan integrale sturing op de realisatie van de gestelde ambities ontstaat een aantal risico's:

- De ambitie van de politie om als één organisatie te werken, waarbij de onderdelen goed met elkaar samenwerken en functioneren als een eenheid, staat op gespannen voet met de separate doorontwikkeling van zowel de informatieorganisatie als de recherche.
- De ambitie van de politie om de opsporing te versterken, strookt niet met het besluit om de aspiranten tijdelijk versneld te laten uitstromen uit de opleiding Allround politiemedewerker voordat zij de opsporingsmodule hebben gevolgd.^{18 19} Hierdoor neemt de opsporingscapaciteit in de basisteams in ieder geval tijdelijk af. Afhankelijk of dit wordt hersteld en de opsporingsmodule in een later stadium alsnog wordt afgerond, versmalt het aandeel medewerkers binnen de politie waaruit nieuwe rechercheurs voor de districts- of regionale recherche geworven kunnen worden.

Ten slotte heeft de politie op dit moment geen kwaliteitssysteem²⁰ en voert zij beperkt evaluaties uit. Daarmee worden leerervaringen uit de praktijk institutioneel niet voldoende geborgd en ontbreken de benodigde voorwaarden voor een lerende organisatie.

3.2 Hoe wordt de opsporingscapaciteit benut?

Op district- of regionaal niveau selecteren politiemedewerkers de meest relevante zaken voor de opsporing. Ze hebben echter alleen zicht op de eigen beschikbare opsporingscapaciteit. Hierdoor kunnen bij voldoende capaciteit in het ene district lichte zaken worden aangepakt, terwijl in een aangrenzend district met een groot aanbod van zaken door beperkte capaciteit meer maatschappelijk relevante zaken worden afgewezen. In de praktijk komt het nauwelijks voor dat zaken of capaciteit tussen teams op hetzelfde niveau (tussen districten of regio's) worden verplaatst. Er vindt op boven-regionaal niveau weinig afstemming plaats. De toewijzing en aanpak van zaken is daarmee suboptimaal. Het Openbaar Ministerie heeft geen goed zicht op de opsporingscapaciteit en de zaken die afvallen.

Zwaardere opsporingszaken die veel capaciteit vergen, komen voor besluitvorming op tafel bij een stuurgroep. Naast een stuurgroep kunnen er in een eenheid nog één of meer sturingsgremia zijn ingericht, zoals een ondermijningstafel of informatieplein. De grenzen tussen deze gremia zijn niet altijd helder afgebakend. In combinatie met veel informele overleggen, maakt dit de besluitvorming over de inzet van de opsporingscapaciteit voor zwaardere opsporingszaken ondoorzichtig en verbrokkeld.²¹

Tijdens lopende onderzoeken verzamelen en structureren medewerkers van de informatieorganisatie opsporingsinformatie. Op basis van deze informatie stellen

¹⁸ Inspectie Justitie en Veiligheid (2019), Jaarbeeld Politieonderwijs 2018

¹⁹ In haar behoeftestelling BPO van 28 februari 2019, geeft de politie aan dat in de jaren 2019 tot en met 2024 respectievelijk 1.172, 1.387, 1.291, 1.454, 1.446 en 1.360 aspiranten op niveau 3 instromen. In deze periode is de instroom voor niveau 4 respectievelijk 222, 150, 150, 150, 150, 150. Daarmee zit bijna 90% van de totale instroom op niveau 3 en heeft de opsporingsmodule niet gevolgd.

²⁰ Het is de Inspectie bekend dat binnen de politie in een pilot aan een nieuw kwaliteitssysteem wordt gewerkt. De implementatie van een dit kwaliteitssysteem laat nog enkele jaren op zich wachten.

²¹ Inspectie Justitie en Veiligheid (2019), Selectie en toewijzing in de opsporing

deze medewerkers hypothesen en scenario's voor de recherche op. Deze producten worden door de recherche over het algemeen goed benut.

De politie heeft de ambitie om naast de aangedragen zaken (de "incidenten"), tevens capaciteit in te zetten voor probleemgerichte opsporing waarmee de achterliggende oorzaken van criminaliteitsvormen, zoals ondermijning en georganiseerde criminaliteit, worden aangepakt. Hiervoor stellen medewerkers van de informatieorganisatie analyses op om de aard en omvang van specifieke problemen in kaart te brengen. De recherche vindt deze analyses veelal van onvoldoende kwaliteit en staat niet altijd open voor proactief verstrekte intelligence. In de praktijk worden deze analyses dan ook beperkt benut. Door het grote aantal incidenten en de noodzakelijke inzet daarop, resteert tevens te weinig capaciteit voor meer probleemgericht werken.²²

De informatieorganisatie levert haar intelligenceproducten voornamelijk aan de regionale recherche. Er is minder capaciteit beschikbaar voor de districtelijke recherche waardoor rechercheurs binnen deze dienst zelf analyses uitvoeren. Dit gaat ten koste van de beschikbare researchcapaciteit en het aantal zaken dat kan worden opgepakt. De rechercheurs zijn echter niet als analist opgeleid.

3.3 Hoe is de politiemedewerker opgeleid?

De politie en de Politieacademie zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van het politieonderwijs en het opleidingsaanbod. Volgens beide organisaties voldoet het gros van het huidige opleidingsaanbod niet. De politie heeft de afgelopen jaren te weinig geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de bestaande opleidingen. Hierdoor is er een mismatch ontstaan tussen de aangeboden opleidingen en de operationele behoefte, wat betekent dat de Politieacademie niet altijd kan leveren wat agenten in de praktijk nodig hebben. Dit geldt met name voor het curriculum Intelligence en de medewerkers van de informatieorganisatie. In zijn beleidsreactie op het Jaarbeeld politieonderwijs 2018, geeft de minister aan de aanbevelingen van de Inspectie over te nemen en te ondersteunen.²³

De Politieacademie kon minder agenten opleiden vanwege een tekort aan docenten en studiefaciliteiten bij de Politieacademie. Daarbij is de kwaliteit van de examinering binnen de Politieacademie onvoldoende geborgd. Hierdoor is niet met zekerheid vast te stellen of medewerkers tijdens de opleiding voldoende kennis hebben opgedaan.^{24 25}

3.4 Wat betekent dit voor de maatschappij?

In het huidige informatietijdperk verandert criminaliteit steeds sneller van vorm en inhoud en ontstaan complexe netwerken. Daders maken gebruik van geavanceerde technieken om hun handelen af te schermen en opereren in snel veranderende

²² Inspectie Justitie en Veiligheid (2019), Intelligence in de opsporing

²³ Inspectie Justitie en Veiligheid (2019), Intelligence in de opsporing

²⁴ Inspectie Justitie en Veiligheid (2019), Jaarbeeld Politieonderwijs 2018

²⁵ Ministerie van Justitie en Veiligheid (2019), Ontwikkelingen in politieonderwijs, Jaarbeeld Politieonderwijs 2018 met beleidsreactie, reactie motie Den Boer.

configuraties. Dit stelt de opsporing voor voortdurend nieuwe uitdagingen en vraagt om een politie met lerend vermogen en in verbinding met de omgeving.²⁶

Dit stelt de politie voor uitdagingen. De opsporing houdt geen gelijke tred met deze ontwikkelingen in de maatschappij. Dit is van alle tijden. Als de achterstand van de politie groter wordt, heeft dat als maatschappelijke consequentie dat de politie niet meer in staat is om de ondermijning en georganiseerde criminaliteit effectief aan te pakken.

3.5 Wat zijn de laatste ontwikkelingen?

De rapporten 'Selectie en toewijzing in de opsporing', 'Intelligence in de opsporing' en 'Jaarbeeld Politieonderwijs' zijn begin 2019 met de politie gedeeld. De politie heeft de afgelopen periode gebruikt om bij te sturen. Zo geeft de politie aan dat er inmiddels is gestart met het ontwikkelen van een landelijk veiligheidsbeeld. Het is de bedoeling om dit veiligheidsbeeld in de opsporing te gebruiken bij de selectie en toewijzing van zaken.

Daarnaast geeft de politie aan dat momenteel wordt gewerkt aan:

- Een houtskoolschets van de opsporing. Het doel van de houtskoolschets is om de kwaliteit van het politiewerk te verbeteren door de samenhang tussen de opsporing en de informatieorganisatie te vergroten.
- De ontwikkelagenda Intelligence 2020 – 2025. Het doel van de agenda is om veiligheidsproblemen effectief en efficiënt aan te pakken met behulp van state-of-the-art informatietechnologie.

---

²⁶ Ministerie van Justitie en Veiligheid (2015), Contouren voor een effectieve, toekomstbestendige opsporing.

4

Conclusie en aanbevelingen

4.1 Wat is het oordeel van de Inspectie?

Uitgangspunten

De politie heeft als uitgangspunt geformuleerd dat de politie als één organisatie functioneert, waarbinnen de verschillende onderdelen goed samenwerken. Er is sprake van eenheid van beleid op het gebied van sturing, taakuitvoering, dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening.

De Inspectie stelt vast dat de opsporing binnen de politie nog niet voldoende als één organisatie functioneert en dat de komende jaren verder moet worden ingezet op de verbetering van de samenwerking tussen de verschillende onderdelen (de recherche, de informatieorganisatie en de Politieacademie). Daarbij is er op het gebied van de opsporing een grote variëteit aan werkwijzen ontstaan. Het is niet duidelijk welke ruimte hiertoe binnen de organisatie wordt geboden en of successen breed gedeeld worden zodat de gehele organisatie ervan leert.

De politie heeft als uitgangspunt geformuleerd dat de informatieorganisatie met alle niveaus in de organisatie is verbonden en verankerd en dat er sprake is van één informatiepositie.

De Inspectie stelt vast dat de informatieorganisatie is verbonden met de regionale en in mindere mate met de districtelijke recherche.

De politie heeft als uitgangspunt geformuleerd dat de er binnen het korps heldere sturingslijnen zijn en dat duidelijk is wie verantwoordelijk is voor de inzet en het optreden van de politiemedewerkers en het resultaat daarvan.

De Inspectie stelt vast dat de politie binnen de opsporing onder het gezag van het OM lokaal stuurt op de inzet en het optreden van de politiemedewerkers. De Inspectie stelt echter tevens vast dat er in beperkte mate wordt gestuurd op de samenwerking tussen de recherche en de informatieorganisatie.

De politie heeft als uitgangspunt geformuleerd dat de organisatie met zo veel mogelijk gestandaardiseerde processen en op basis van kwaliteitscriteria werkt, zonder afbreuk te doen aan de professionele ruimte van de medewerker en het noodzakelijke maatwerk voor specifieke taken.

De Inspectie stelt vast dat ervaringen uit de praktijk niet voldoende worden geborgd en er beperkt evaluaties worden uitgevoerd. Daarmee ontbreken de benodigde voorwaarden voor een lerende organisatie.

Hoofdconclusie

De Inspectie concludeert dat:

- Een aantal uitgangspunten dat bij de vorming van de nationale politie is opgesteld, niet of ten dele is gerealiseerd. Zo fungeren de verschillende onderdelen binnen de opsporing niet als één organisatie en zijn de benodigde voorwaarden voor een lerende organisatie nog onvoldoende aanwezig.*
- De besluitvorming over de opsporingscapaciteit in de stuurgroepen ondoorzichtig en verbrokkeld is, waardoor de capaciteit niet optimaal wordt benut.*
- De politie niet voldoende heeft geïnvesteerd in het politieonderwijs, waardoor het gros van de opleidingen niet aan de behoefte voldoet. Dit geldt met name voor het curriculum intelligence. Daarbij is de kwaliteit van de examinering onvoldoende geborgd.*
- Gegeven de hoge mate van incidentgerichte opsporing, resteert weinig capaciteit voor de probleemgerichte opsporing. De probleemgerichte opsporing (en daarmee de aanpak van ondermijning en de georganiseerde criminaliteit) krijgt hierdoor te weinig aandacht.*
- De politie de afgelopen periode wel al een aantal verbetertrajecten heeft ingezet, zoals het ontwikkelen van een landelijk veiligheidsbeeld en de ontwikkelagenda Intelligence 2020 – 2025. De uitkomsten daarvan worden pas in een later stadium zichtbaar.*

4.2 Wat moet er gebeuren?

Gezien de uitkomsten van dit periodiek beeld opsporing is van belang om de opsporing de komende periode verder te versterken. De nationale politie biedt een aantal mogelijkheden om dit te realiseren:

Aan de Korpsleiding

Bestuur vanuit de Korpsleiding op de versterking van en samenhang tussen de informatieorganisatie, de opsporing en de Politieacademie. Besteedt hierbij vooral aandacht aan:

- Bepaal wat nodig is om de probleemgestuurde opsporing beter vorm te geven.
- Versterk de informatieorganisatie in samenhang met de praktijk en deskundigheid van de recherche, zodat deze organisatie in staat is om de landelijke, regionale en lokale rechercheonderdelen te adviseren en te

ondersteunen bij de realisatie van de lokale en landelijke opsporingsprioriteiten.

- Zorg bij de Politieacademie voor een opleidingsprogramma op het terrein van de opsporing dat aansluit bij de beoogde ontwikkelingen in de opsporing.
- Leer van ervaringen, ontwikkel en implementeer daartoe een leercyclus en kwaliteitsstelsel.
- Zorg in afstemming met het OM, dat de toewijzing van de opsporingscapaciteit overzichtelijker wordt ingericht en daarmee de capaciteit beter wordt ingezet.

Aan de minister

De Inspectie adviseert de minister om heldere afspraken met de politie te maken over de concrete resultaten die de komende jaren behaald moeten worden en te bezien of de door de politie inmiddels ingezette verbetertrajecten hiervoor toereikend zijn.

Tot slot

De Inspectie zal de voortgang op de aanbevelingen de komende jaren nauwgezet volgen en daarover jaarlijks rapporteren.

I

Bijlage Toelichting begrippen

Basispolitiezorg is politiewerk dat niet onder een specialisme valt. Het omvat werkzaamheden als toezicht, afhandelen van incidenten, opnemen van aangiften, verlenen van hulp, eerste opvang van slachtoffers en getuigen, eenvoudig recherchewerk en het geven van preventieadvies.

Het **basisteam** vormt het fundament voor de lokale basis politiezorg. Dit team zorgt voor de opsporing en afhandeling van Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC)-zaken. Onder VVC vallen (onder meer) de volgende delicten: fietsendiefstal, winkeldiefstal, vernieling, eenvoudige mishandeling en belediging.

De **districtsrecherche** zorgt voor de opsporing en aanpak van de probleemgerichte aanpak van VVC en criminaliteit met hoge impact. Onder criminaliteit met een hoge impact vallen (onder meer) de volgende delicten: overvallen, straatroof en woninginbraken, zedendelicten en geweldsdelicten met meer dan lichamelijk letsel en/of met (forse) impact op het slachtoffer.

De **informatieorganisatie** bestaat uit een Dienst Landelijke Informatie Organisatie (DLIO) en per eenheid een Dienst Regionale Informatie Organisatie (DRIO). Het is binnen de politie aan deze organisatie om producten te leveren die onder meer aan de recherche handvatten biedt voor de opsporing.

Actiegerichte informatie oftewel **intelligence**, ontstaat door onderzoek, informatie te analyseren, de opbrengst te presenteren en keuzes voor te leggen.

Het **Openbaar Ministerie** heeft het gezag over de opsporingsonderzoeken van de politie. Vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie, de officieren van justitie, houden in de gaten dat de opsporing zorgvuldig en eerlijk verloopt. Dat wil zeggen: volgens de regels die in de wet zijn vastgelegd.

De **nationale politie** wordt geleid door de korpschef en bestaat uit de landelijke eenheid, tien regionale eenheden en het Politiedienstencentrum. De tien regionale eenheden zijn onderverdeeld in 43 districten, die vervolgens zijn verdeeld in 168 basisteams. Aan het hoofd van een regionale eenheid staat een politiechef.

De **regionale recherche** verricht onderzoeken naar delicten met hoge impact, ondermijning en onderzoeken op geprioriteerde thema's, zoals: milieu, fraude, zeden, kinderporno, mensenhandel, cybercrime en migratiecriminaliteit. Onder ondermijning vallen (onder meer) de volgende delicten: in/uitvoer en productie van

(hard)drugs, mensenhandel/smokkel, milieucriminaliteit, witwassen, grootschalige fraude en de in/uitvoer en productie van (vuur)wapens.

Een **stuurploeg** stuurt binnen het opsporingsproces op de inzet van de capaciteit, op realisatie van doelstellingen en de voortgang van strafrechtelijke onderzoeken.

Binnen het **Zorgvuldig, Snel en op Maat proces** (kortweg: ZSM-proces) streeft de officier van justitie ernaar om voor lichte misdrijven (bijv. diefstal of vernieling) snel te beslissen wat er met de zaak gebeurt. Slachtoffer en dader krijgen hierdoor snel duidelijkheid over het vervolg van een zaak.

II

Bijlage Ontwikkeling planvorming

Hieronder staat op basis van de voortgangsrapportages per jaar de ontwikkeling van de planvorming beschreven:

2015

In 2015 signaleert de politie²⁷ dat de opsporing nog niet op het vereiste niveau is. Er zijn teveel vacatures bij de recherche- en informatieorganisatie. Daarbij wordt de benodigde (parate) kennis niet goed op peil gehouden. In de contourennota²⁸ beschrijft de politie, met het Openbaar Ministerie, de eerste concrete maatregelen om te komen tot een meer effectieve, toekomstbestendige opsporing.

Tevens zegt de politie in de contourennota toe om mei 2016 een verder uitgewerkt plan naar de Minister van Justitie en Veiligheid te sturen, met daarin een grondige probleemanalyse, een concretisering van de maatregelen op korte, middellange en lange termijn en een verdere uitwerking van de visie op de opsporing. Hierin zal tevens de wijze van monitoring op de resultaten zijn uitgewerkt.

2016

In mei 2016 biedt de minister het rapport handelen naar waarheid aan. In zijn begeleidende brief stelt de minister²⁹ dat: 'Op basis van de uitgevoerde analyse en de in de herijking gedane constatering dat meer realisme nodig is in tempo en ambities bij de vorming van de nationale politie, lijkt een keuze voor een ontwikkelgerichte aanpak die daarmee focust op resultaten en effecten die op dat moment relevant zijn, die lerend vermogen organiseert en die tevens de kans op overvraging beperkt, het meest opportuun.'

In juni 2016 stelt de minister³⁰ dat het niet realistisch is om de versterking van de opsporing te realiseren vanuit een onveranderlijk plan van aanpak. Ter versterking van de opsporing kiest de politie ervoor om in een aantal proeftuinen te experimenteren. Het gaat onder andere om pilots op het terrein van slimme analyse van gegevens, feitelijke inzet van hoger opgeleiden, werken met big data en burgerparticipatie bij de aanpak van cybercrime. De uitkomsten van deze pilots betrekken de politie en het OM bij de ontwikkeling van de visie op opsporing.

²⁷ Nationale Politie, Herijking realisatie van de nationale politie, 31 augustus 2015

²⁸ Ministerie van Justitie en Veiligheid (2015), Contouren voor een effectieve, toekomstbestendige opsporing.

²⁹ Ministerie van Justitie en Veiligheid, Sterkte / zwakte analyse opsporing, 19 mei 2016

³⁰ Ministerie van Justitie en Veiligheid, Voortgangsbericht versterking opsporing, 17 juni 2016

In november 2016 geeft de minister³¹ aan dat de politie en het OM in december van dat jaar richtinggevend ambities voor de komende jaren zullen opstellen. Deze ambities zullen in het voorjaar van 2017 worden uitgewerkt in voorstellen voor een betere inrichting van de opsporing, een daarbij behorende veranderstrategie en een bestedingsagenda voor de midden- en lange termijn.

2017

In juni 2017 schrijft de minister³² dat de politie en het OM in afstemming met het departement ervoor hebben gekozen om te onderzoeken welke vernieuwingen mogelijk en wenselijk zijn en welke grenzen en dilemma's zich daarbij voor (kunnen) doen. Dit gebeurt in de vorm van proeftuinen. De resultaten van de pilots zullen een stevig fundament moeten opleveren voor verbetering binnen de opsporing en vervolging. De Kamer zal rond september worden geïnformeerd over de precieze thematiek en de wijze van monitoring en effectmeting van de proeftuinen.

Eind 2017 schrijft de minister³³ dat de proeftuinen inmiddels zijn opgestart. De proeftuinen worden gemonitord en geëvalueerd en, waar wenselijk, worden best practices breder geïmplementeerd.

2018

In maart 2018 schrijft de minister³⁴ dat er een ontwikkelagenda zal worden opgesteld. Deze ontwikkelagenda zal tenminste uit drie sporen bestaan:

1. Maatregelen gericht op kwaliteitsverbetering van de eerstelijns opsporing;
2. Experimenten voor een toekomstbestendige opsporing en vervolging;
3. Specifieke afspraken tussen politie en OM, bijvoorbeeld ten aanzien van het Zorgvuldig, Snel en op Maat proces (kortweg ZSM-proces) waar het gaat om een meer efficiënt administratief proces en het verhogen van de zorgvuldigheid van het werkproces.

In december 2018 wordt de ontwikkelagenda naar de Kamer gestuurd³⁵. In de brief aan de Kamer geeft de minister tevens aan dat de drie sporen nog nadere uitwerking nodig hebben.

³¹ Ministerie van Justitie en Veiligheid, Voortgangsbericht politie, 24 november 2016

³² Ministerie van Justitie en Veiligheid, Voortgangsbericht opsporing en vervolging, d.d. 27 juni 2017

³³ Ministerie van Justitie en Veiligheid, Voortgangsbrief vorming nationale politie, d.d. 20 december 2017

³⁴ Ministerie van Justitie en Veiligheid, brief versterking opsporing, d.d. 12 maart 2018

³⁵ Ministerie van Justitie en Veiligheid, ontwikkelagenda opsporing, d.d. 6 december 2018

III

Bijlage Overzicht cijfers

CBS gegevens

Het CBS ontsluit haar gegevens in de elektronische databank Statline. Met behulp van deze cijfers kan de gebruiker tabellen en grafieken samenstellen. Binnen het thema strafrecht zijn gegevens over het aantal geregistreerde misdrijven en het aantal opgehelderde misdrijven opgeslagen.

In de onderstaande tabellen staan de gegevens gepresenteerd vanaf 2012 (voor de vorming van de nationale politie) tot en met 2018³⁶.

Tabel a. Geregistreerde misdrijven

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Misdrijven, totaal</i>	1.154.950	1.105.565	1.025.630	978.945	930.325	833.400	783.290
<i>Vermogensmisdrijven</i>	704.250	690.610	631.450	614.050	576.445	502.865	457.880
- Diefstal / verduistering en inbraak	656.450	650.650	592.590	549.105	498.285	428.405	380.290
- Bedrog	27.630	21.965	19.735	37.410	45.150	39.465	41.730
- Valsheidsmisdrijf	12.050	9.575	9.850	18.415	24.710	27.395	27.640
- Heling	6.335	6.305	6.940	6.735	5.845	5.255	5.485
- Afpersing en afdreiging	1.100	1.370	1.515	1.635	1.665	1.520	1.765
<i>Vernielingen, misd. openb. orde/gezag</i>	162.415	141.135	135.400	122.835	115.525	102.150	93.265
- Vernieling en beschadiging	133.515	117.920	109.995	101.845	94.525	81.600	72.090
- Openlijke geweldpleging	7.150	5.900	5.350	4.845	4.490	4.475	4.170
- Huisvredebreuk	2.635	2.605	2.675	2.330	2.535	2.345	2.570

³⁶ De gegevens van 2017 en 2018 zijn de voorlopige cijfers. Deze zullen in de loop van volgend jaar worden aangepast.

- Lokaalvredebreuk	430	405	430	425	430	365	325
- Computervredebreuk	4.620	2.535	2.045	2.225	1.875	2.310	2.885
- Brandstichting / ontploffing	6.120	5.330	5.045	4.900	4.800	4.700	4.560
<i>Gewelds- en seksuele misdrijven</i>	110.470	103.510	98.545	92.475	90.200	85.360	83.120
- Mishandeling	57.585	53.445	50.905	48.280	46.990	44.800	43.025
- Bedreiging en stalking	37.335	35.770	33.920	31.120	29.690	27.050	26.060
- Seksueel misdrijf	9.055	8.550	8.190	7.730	8.235	8.415	8.990
- Levensmisdrijf	3.890	3.525	3.370	3.255	3.120	3.005	2.895
- Vrijheidsbeneming / gijzeling	605	525	415	440	420	395	425
- Mensenhandel, mensensmokkel	785	590	625	625	730	715	795
- Geweldsmisdrijf (overig)	1.215	1.100	1.115	1.035	1.020	980	930
<i>Verkeersmisdrijven</i>	136.925	131.335	122.150	114.735	114.830	111.930	116.740
<i>Drugsmisdrijven</i>	17.580	17.035	16.310	14.770	13.275	12.550	13.260
- Harddrugs	7.870	7.470	7.715	7.390	6.760	6.580	7.045
- Softdrugs	8.860	9.070	8.195	7.005	6.295	5.750	6.025
- Drugsmisdrijf (overig)	850	495	400	375	220	220	190
<i>(Vuur)wapenmisdrijven</i>	7.045	6.520	5.875	5.545	5.415	4.750	5.455

Tabel b. Opgehelderde misdrijven

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Misdrijven, totaal</i>	308.410	289.665	271.355	248.875	234.100	215.515	191.275
<i>Vermogensmisdrijven</i>	101.985	101.170	95.080	89.640	82.925	75.950	64.695
- Diefstal / verduistering en inbraak	83.710	83.705	77.865	72.780	67.480	61.480	53.790
- Bedrog	7.760	6.955	5.615	3.160	1.810	1.995	1.215
- Valsheidsmisdrijf	3.340	3.180	3.640	6.095	6.920	6.465	4.220
- Heling	6.155	6.095	6.745	6.485	5.565	4.920	4.540
- Afpersing en afdreiging	520	600	550	515	495	445	360
<i>Vernielingen, misdr. openb. orde/gezag</i>	32.615	28.220	27.715	25.010	24.105	22.710	20.860

- Vernieling en beschadiging	15.975	14.290	13.570	12.685	11.745	11.015	9.895
- Openlijke geweldpleging	5.140	4.200	3.780	3.365	3.000	2.970	2.065
- Huisvredebreuk	2.145	2.120	2.170	1.815	1.910	1.830	1.875
- Lokaalvredebreuk	395	375	390	390	375	310	260
- Computervredebreuk	265	255	195	165	170	170	240
- Brandstichting / ontploffing	1.380	1.155	1.115	1.050	955	990	815
<i>Gewelds- en seksuele misdrijven</i>	77.510	71.575	66.070	61.465	56.910	51.115	40.845
- Mishandeling	42.725	39.325	36.630	34.590	32.360	29.770	23.850
- Bedreiging en stalking	25.700	24.070	21.945	19.650	17.825	15.345	12.640
- Seksueel misdrijf	4.760	4.430	3.930	3.845	3.435	3.140	2.100
- Levensmisdrijf	3.025	2.690	2.535	2.430	2.380	2.145	1.700
- Vrijheidsbeneming / gijzeling	380	325	220	255	215	190	175
- Mensenhandel / mensensmokkel	355	255	345	300	310	205	130
- Geweldsmisdrijf (overig)	570	480	465	390	380	320	255
<i>Verkeersmisdrijven</i>	59.680	54.050	49.150	42.685	41.895	39.930	41.230
<i>Drugsmisdrijven</i>	17.045	16.545	15.905	14.370	12.835	11.895	10.745
- Harddrugs	7.720	7.355	7.590	7.250	6.605	6.350	5.950
- Softdrugs	8.540	8.770	7.955	6.800	6.070	5.395	4.685
- Drugsmisdrijf (overig)	780	425	360	325	160	150	110
<i>(Vuur)wapenmisdrijven</i>	6.850	6.330	5.735	5.385	5.245	4.570	4.640

Tabel c. Percentage opgehelderde misdrijven

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Misdrijven, totaal</i>	26,7	26,2	26,5	25,4	25,2	25,9	24,4
<i>Vermogensmisdrijven</i>	14,5	14,6	15,1	14,6	14,4	15,1	14,1
- Diefstal / verduistering en inbraak	12,8	12,9	13,1	13,3	13,5	14,4	14,1
- Bedrog	28,1	31,7	28,5	8,4	4,0	5,0	2,9

- Valsheidsmisdrijf	27,7	33,2	37,0	33,1	28,0	23,6	15,3
- Heling	97,1	96,7	97,2	96,3	95,2	93,6	82,7
- Afpersing en afdreiging	47,1	43,9	36,3	31,7	29,8	29,4	20,3
<i>Vernielingen, misdr. openb. orde/gezag</i>	20,1	20,0	20,5	20,4	20,9	22,2	22,4
- Vernieling en beschadiging	12,0	12,1	12,3	12,5	12,4	13,5	13,7
- Openlijke geweldpleging	71,9	71,2	70,6	69,5	66,9	64,2	49,5
- Huisvredebreuk	81,3	81,4	81,2	77,8	75,4	78,1	73,0
- Lokaalvredebreuk	91,6	92,6	90,2	91,1	87,9	84,7	79,5
- Computervredebreuk	5,8	10,0	9,5	7,4	9,0	7,4	8,3
- Brandstichting / ontploffing	22,6	21,6	22,1	21,4	19,9	21,1	17,9
<i>Gewelds- en seksuele misdrijven</i>	70,2	69,1	67,0	66,5	63,1	59,9	49,1
- Mishandeling	74,2	73,6	72,0	71,6	68,9	66,5	55,4
- Bedreiging en stalking	68,8	67,3	64,7	63,1	60,0	56,7	48,5
- Seksueel misdrijf	52,6	51,8	48,0	49,8	41,7	37,3	23,3
- Levensmisdrijf	77,7	76,3	75,3	74,7	76,4	71,5	58,8
- Vrijheidsbeneming / gijzeling	63,1	61,6	53,4	58,4	50,8	48,3	40,9
- Mensenhandel / mensensmokkel	45,2	43,4	54,7	48,1	42,7	28,6	16,5
- Geweldsmisdrijf (overig)	46,7	43,6	41,5	37,9	37,3	32,8	27,5
<i>Verkeersmisdrijven</i>	43,6	41,2	40,2	37,2	36,5	35,7	35,3
<i>Drugsmisdrijven</i>	97,0	97,1	97,5	97,3	96,7	94,8	81,0
- Harddrugs	98,1	98,4	98,4	98,1	97,7	96,5	84,4
- Softdrugs	96,4	96,7	97,0	97,1	96,5	93,8	77,8
- Drugsmisdrijf (overig)	92,0	85,5	90,7	86,1	71,2	68,8	58,1
<i>(Vuur)wapenmisdrijven</i>	97,2	97,1	97,5	97,1	96,9	96,3	85,0

Veiligheidsmonitor

De veiligheidsmonitor is een terugkerend onderzoek onder burgers naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. Deze monitor wordt door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en de politie uitgevoerd. De veiligheidsmonitor is tot en met 2017 jaarlijks uitgevoerd. In 2018 heeft geen onderzoek plaats gevonden.

Tabel d. Aangifte (in percentage ondervonden delicten)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Totaal delicten</i>	28,7	28,1	28,6	26,8	24,7	24,4
<i>Gewelddelicten totaal</i>	25,5	21,8	22,9	21,4	22,1	19,0
- Bedreiging	18,6	15,3	16,6	14,9	17,5	13,9
- Mishandeling	38,9	36,3	37,8	34,9	33,7	30,8
- Seksuele delicten	37,2	18,3	18,8	12,4	47,8	24,6
<i>Vermogensdelicten totaal</i>	36,9	36,3	36,3	34,7	31,7	31,5
- (Poging tot) inbraak	51,0	52,0	50,6	49,0	43,7	43,4
- Fietsdiefstal	32,5	30,7	32,0	29,4	27,5	28,0
- Autodiefstal	47,5	49,7	49,9	55,0	48,2	46,0
<i>(Poging tot) zakkenrollerij, beroving</i>	43,0	40,2	39,9	35,4	29,1	28,4
<i>Vandalismedelicten totaal</i>	15,4	14,7	15,4	12,8	12,5	13,7
<i>Slachtofferschap totaal (cybercrime)</i>	7,1	7,4	7,3	7,8	7,6	8,0
- Identiteitsfraude	12,5	13,0	11,6	13,1	16,9	16,0
- Koop- en verkoopfraude	20,2	21,8	20,1	20,0	20,2	19,0
- Hacken	2,4	1,8	1,8	1,8	2,3	2,7

IV

Bijlage Afkortingen

CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DLIO	Dienst Landelijke Informatie Organisatie
DRIO	Dienst Regionale Informatie Organisatie
OM	Openbaar Ministerie
VVC	Veel Voorkomende Criminaliteit

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectie-jenv.nl

November 2019

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*